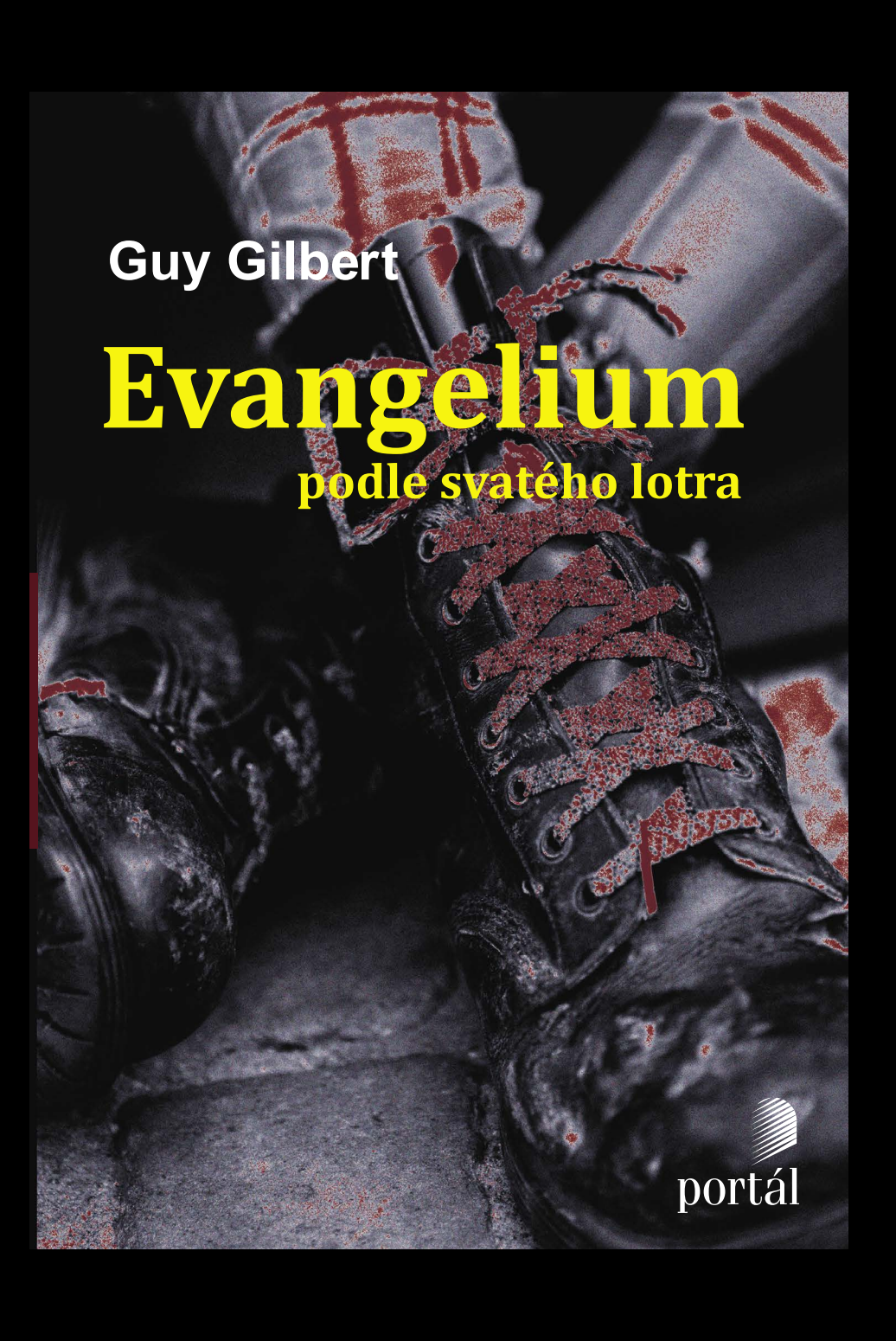

Guy Gilbert

Evangelium

podle svatého lotra

portál

Guy Gilbert

Evangelium

podle svatého lotra

portál

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Gilbert, Guy

Evangelium podle svatého lotra / Guy Gilbert ; [z francouzského originálu ... přeložila Kateřina Bodnárová]. -- Vyd. 1. -- Praha : Portál, 2008. -- 296 s.

Název originálu: L'Évangile selon saint Loubard

ISBN 978-80-7367-450-2

27-247 * 27-277.2 * 27-277 * 27-4 * 27-184.3 * 27-766

- Bible. N.Z. Evangelia
- biblické citáty
- biblická interpretace
- křesťanský život
- křesťanská víra
- evangelizace
- úvahy
- příběhy

27 - Křesťanství. Křesťanská církev všeobecně. Eklesiologie [5]

UPOZORNĚNÍ PRO ČTENÁŘE A UŽIVATELE TÉTO KNIHY

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.

Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Původní francouzské vydání:

L'Évangile selon saint Loubard, vydavatelství Philippe Rey

© Editions Philippe Rey, 2003

České vydání:

Translation © Kateřina Bodnárová, 2008

© Portál, s. r. o., Praha 2008

ISBN 978-80-7367-450-2 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-262-0386-5 (pdf)

ISBN 978-80-262-0387-2 (e-Pub)

ISBN 978-80-262-0388-9 (mobi)

*Neskonalé díky Didieru Girardovi, údajnému ateistovi,
který je už devatenáct let mým přítelem, že roztrídil mé poznámky.*

*Tobě, Joëli Blairone, můj pomocníku, který jsi mě spolu
s Didierem Girardem přes internet sledoval z Turecka do Alžírsko
přes Provence a Québec,
abyste mi pomohli dát dohromady tuto knihu, sepsanou, dozrálou
a vymodlenou na cestách světem.*

Bez vás by mé papíry ještě spaly v mém pověstném nepořádku.

Úvod

Před mnoha lety mě na konci jedné přednášky jeden anonymní „lotr“ vyzval: „Guy, proč nenapíšeš evangelium pro lumpy? My, týpci z ulice, to moc nechápeš. Ty bys věděl, jak nám to vysvětlit.“ Nastalo všeobecné veselí v sále. A dalších patnáct let se nic nedělo.

Tisíckrát jsem se chtěl pustit do díla. Nebyl čas. Jen jsem si psal poznámky na útržky papíru, bylo jich hodně. A pak v červnu 2003 jsem se rozhodl dát je dohromady a vytvořit tuhle knihu, Evangelium podle svatého lotra.

Takový lotr je delikvent. Často troska, která pochází z rozpadlé rodiny. Tudíž stálý klient kurátorů, který zná soudní síně jako své boty.

Chtěl jsem napsat tuhle knihu, protože mě fascinuje poslední pohled Krista. Tu scénu znáte. A jestli ne, tak vám ji popíšu.

Kristus je ukřižovaný. A spolu s ním dva lotři. Zločinci, to se ví! Jistě gangsteři. Jeden z nich se mu vysmívá: „...Slez z toho kříže, určitě to zvládneš, když jsi udělal tolik zázraků pro druhé!“

Druhý žádá Pána za odpuštění a říká mu: „Vezmi mě s sebou do ráje.“

„OK!“ odpovídá Ježíš, „ještě dnes večer tam se mnou budeš.“

Tento Kristův poslední akt milosrdenství mě vždycky fascinoval. Je největší ze všech. Je poslední. A právě z tohoto úhlu pohledu jsem pro tebe převyprávěl evangelium.

Tyhle ubohé, skromné stránky, do kterých jsem však dal veškeré své síly, čti srdcem. A ty, teologu, který to budeš číst, omluv mé omyly. Určitě tu nějaké najdeš. Dej mi o nich vědět. Díky.

Rád bych, by tyhle řádky způsobily, že ty, věřící křesťan, muslim, žid, buddhista, agnostik nebo i ateista,

budeš mít rád Boha a lidi

a budeš číst nebo znovu číst evangelium.

Kéž by ti daly život, sílu a naději.

Jiný cíl si nekladu.

A nezapomeň mi napsat. Máš adresu vydavatele. On mi tvou poštu předá. Aspoň se dozvím, jestli mě ten anonymní chlápek v sále oslovil právem.

Číst Bibli je milost

*Budete zkoumat písmo, protože v něm budete hledat věčný život:
ona o mně vydává svědectví.*

*Jan 5,39**

Už dva tisíce let je Bible pro církev pokladem a číst ji představuje velkou milost.

Evangelizátor

Jako pomocného vychovatele jsem zaměstnal jednoho evangelizátora. Byl velmi oblíbený u mládeže, protože byl velmi bojovný. Měl úžasnou schopnost naslouchat. Ale jednou jsem ho překvapil, když ukazoval jednomu mladému člověku určité místo v Bibli. Ten mladík měl problémy a evangelizátor se o něj staral. Pod dubem vedle našeho statku ve Fauconu v Provincii mu ukazoval větu z Bible, která se hodila k jeho situaci. Překvapilo mě to, ale v tu chvíli jsem to nekomentoval. Ale vadilo mi to. Navíc ten mladík byl muslim. Později jsem toho evangelizátora oslovil: „Hele, kamaráde, jak si můžeš dovolit vnucovat Bibli (kterou ctím zrovna jako ty) mladému muslimovi a myslet si, že ten veršík, který mu čteš, ho může uklidnit? Uklidní ho tvůj dar naslouchat, a ne tohle.“

Připadalo mi to jako znásilnění – vnucovat větu z evangelia mladému člověku ve složité situaci, zvláště pak muslimovi. Vždyť se ten vychovatel mohl uchýlit k verši z Koránu a dobře ho vybrat s ohledem na situaci toho mladíka... Evangelizátor se nejdříve rozčílil: „Já to tak dělám a v tomhle s tebou nesouhlasím...“ a odešel celý rozzlobený. Ale po několika letech mě oslovil a řekl mi: „Myslím, že jsi to tehdy odhadl dobře, Guy, protože cpát citát z evangelia lidem, aby jim člověk pomohl ve složité situaci, to není ta nejlepší metoda a taky to není ten nejlepší způsob, jak číst Bibli.“

* Biblické citáty pocházejí z ekumenického vydání z roku 1985, novozákonní texty z *Nového zákona s výkladovými poznámkami* (Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, 1991).

Nějakou dobu mi trvalo, než jsem si uvědomil, že slovo Boží představuje milost. Během patnácti let semináře mi to někteří kněží povídali. Ale já jsem to moc nevnímal. Jednoho dne jsem na to přišel sám. Můžeme si číst veršiky z Bible a nepřikládat tomu žádnou důležitost a náhle se nám stane, že si uvědomíme jejich ohromný význam.

Svatý František z Assisi četl Bibli několikrát. Vedl dost bujný život, souložil jako šílený... Jeho otec, bohatý soukeník, mu umožňoval žít a nestarat se o následky svých činů. A jednoho dne si přečetl v evangeliu tento výrok: „Prodej svůj majetek a vše zanech,“ před biskupem a svým otcem se svlékl a odešel. Jeho obrácení bylo bleskurychlé. Rozhodl se žít v chudobě podle evangelia. Svátý František z Assisi nám zanechal stopu výjimečné svatosti. Ten verš ho zasáhl do hloubi srdce.

Naslouchejme evangeliu, které nám vypráví o tom, jak davy lidí putovaly, aby mohly slyšet prostřednictvím Krista Boží slovo. „Všechnen lid mu visel na rtech,“ říká Lukáš (19,48).

Bible je jako nádherná zahrada. Každá její kniha je jako barevný květ se svou vlastní vůní. Když Mojžíš sestoupil ze Sinaje, kde dostal desky se Zákonem, zářila mu kůže na tváři, říká kniha Exodus (34,29). To ukazuje, jak krásného a velkolepého poselství se mu dostalo.

Můžeme jen obdivovat naše židovské bratry, kteří učí děti už odmalička vychutnávat si Boží slovo. Zavedou dítě do školy, namáčejí písmena do medu a dávají jim je ochutnat, aby slovo Tóry bylo pro dítě sladké jako med. „Sladší než med je to pro má ústa“ (Žalm 119).

Bible zachycuje historii vyvoleného národa. Bůh ho miloval pro jeho slabost. Písmo obsahuje zkušenosti lidí chudých i bohatých, žíznivých, nasycených, šťastných i deprimovaných, ubitých i plných života. Číst Bibli je ohromující. Lze v ní rychle nalézt radost, bolest, prohnílé bohatství nebo chudobu, která sužovala Pána. Bible se týká každého. Ale jen za podmínky, že je pro nás její četba milostí a že ji můžeme vychutnávat jako med.

Tři slova a jdu pryč

Čtu si breviář, je to moje práce. Vyberu si jednu pasáž: někdy začnu a přlíš mě to neosloví. Pokračuji. A najednou přijdou tři čtyři slova a já jsem úplně unesený. A celý den je ve znamení té věty. Řeč Bible je řečí života a přináší uzdravení. Vede nás v duchovním životě. Bible nás zasvěcuje do Božích tajemství. Jak bychom se vyznali ve své víře, kdybychom ji nečetli? Život

a smrt Krista a Starý zákon, který připravuje jeho příchod, jsou v Bibli. Ježíš přirovnává Boží slovo k zrnům. To je nejlepší zasévat do úrodné půdy.

Søren Kierkegaard, křesťanský filozof, přiznával, že Bible je nebezpečná kniha. „Protože jí podám prst a vezme mi ruku a vtáhne mě celého.“ Tenhle chlápek nebyl hlupák!

Svatá Terezie na konci života řekla: „Žádná kniha mě nezajímá, evangelium mi stačí.“ Ježíš posláním byla láska. Zdrojem, ze kterého čerpala, byl První list Korintským (1,1–13). Oslava lásky. Takhle pasáž je úžasná. Také se nechala inspirovat dětmi: „Jestliže nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského“ (Matouš 18,3). A takhle tři slova změnila můj život, když mi bylo třináct: „Bůh je láska.“ Četl jsem je mnohokrát a vždycky mě znovu fascinovala. Je to ta nejkrásnější věc, kterou jsem v Bibli kdy četl. Tato tři slova by nás mohla přivést do transu.

Řeč Bible nás vyzývá, abychom obětovali sami sebe. Slovo Boží nás vyzývá ke sdílení. Ježíš konal různé činy. Kristovy činy obdivuji mnohem víc než jeho slova. Když mluvil, lidé byli ohromeni. Jeho slova pronikala do lidských srdcí jako meč lásky. Měl opravdu zlatá slova. Jeho žáci je zapsali. Fascinovaly je Kristovy oči a jeho pohled. Viděl až na dno jejich duše. Když čtu evangelium, dokážu si snadno představit jeho oči plné lásky. Jeho uši byly otevřené. Poslouchal každého se stejnou pozorností.

Mučedníci v Ugandě vystupovali na hranici se slovy Bible na rtech. Popravčí byli z toho celí pryč, dočista vyvedení z míry. Něco takového nikdy neviděli. V komunistických věznicích, kde trpělo tolik křesťanů, je často zachránilo evangelium. Bible jim pomohla odolat vymývání mozku.

Jeden muž utekl z koncentračního tábora. Šéf toho tábora nechal svolat tisíce chudáků, kteří umírali hladem, aby z nich vybral deset, kteří zemřou hladem na samotce. Takový hrozný trest. Ukázal na jednoho chlapíka, který začal plakat: „Mám děti a ženu.“ A starý kněz Maxmilián Kolbe udělal něco neslýchaného, protože člověk nesměl oslovit německého nacistu, aniž by byl vyzván – za to byl trest smrti. Oslovil velitele tábora a požádal ho: „Nechte mě jít místo něj, jsem svobodný, jsem kněz.“ Velitele to zaujalo a souhlasil. Kněz tedy zemřel hladem. Byl svatořečen a muž, kterého zachránil, se zúčastnil ceremonie. Slovo Boží působí mocné zázraky.

Slovo, které překypuje láskou

Je životně důležité číst Písmo. Dokáže nás změnit, očistit naše srdce i mysl. Evangelium nemusí přinášet odpovědi na všechny otázky, které si kladete. Věřím spíš, že evangelium řeší naše problémy tím, že proměňuje člověka zevnitř. Číst Bibli vede k proměně. Evangelium rozbíjí naše masky. Daniel Ange říkal: „Bible nás trápí, aby nás uzdravila.“ Písmo svaté nás vede k tomu, abychom milovali sebe samé a své blízké. Pokaždé, když čtete Bibli, vstoupí do vás milost. Přistupujte k textu s velkou úctou, i když neprahnete po Božím slově.

Aby čtení Bible mělo pro vás nějaký význam, nechte se jí vést. Poslouchejte ji. Hlavně se nesnažte přizpůsobit Písmo svým účelům. Jedině integristé využívají Bibli ke svým ideologickým cílům. K Božímu slovu přistupujeme v tichu a modlitbě. Evangelium se vztahuje k životu každého z nás. Nečtěte ho na veřejných místech. Je lepší číst ho v tichu a o samotě, aby na nás mohl zapůsobit vnitřní žár skrytý v knize. Slovo Boží způsobuje, že vstupujeme do osobního vztahu s tím, který nám jej daroval. Číst Bibli znamená mluvit s Bohem. Jeho řeč je živá a oživuje také nás. Rozjasňuje nás a očisťuje. Čtěte Bibli se stejnou úctou, jakou projevujete vůči hostii. Když vám při mši kousek hostie spadne na zem, co nejrychleji ho zvednete, protože je to poklad. Přikládejte stejný význam každému „drobku“ biblického textu.

Čteme Bibli tak, jako když mladík čte dopis od své milé nebo dívka list od svého milého. Věřte, že Bible byla napsána pro vás.

Existuje několik verzí příběhu o Kristově životě. První pochází od přírodních svědků, žáků, kteří viděli jeho činy, slyšeli ho mluvit a zapsali svou zkušenost.

Druhá pochází od všech těch, kteří slyšeli jeho živé slovo zprostředkované jeho služebníky: apoštoly a jejich následovníky, tedy nástroji Krista. Všichni křesťané dostávají podporu jeho slovy při liturgii a čtení Písem. Při jeho výkladu se mi však stává, že se na nějakém verši úplně zaseknu. Někdy vůbec nerozumím. Sedm let jsem studoval teologii, ale stává se, že mi nějaký text uniká a že nevím, jak ho vyložit. Mohou mě inspirovat laici, i když pověření vykládat mají papež a biskupové. Prostý křesťan mi může s textem hodně pomoci.

Kristus promlouvá k našemu srdci. Božímu slovu by každý z nás měl naslouchat a vnímat ho. Díky víře a lásce je jeho řeč živá a působivá.

Čtete si každý den kousek evangelia? Čtete znovu texty, které se vám líbí, nebo vyhledáváte pasáže, které málo znáte?

Já jsem si často vybíral stránku náhodně. Čtete a srdce se vám otevře. Otevřete Bibli a často naleznete odpověď. Evangelium je „slovo, které překypuje láskou“. Budeme ho číst znovu z perspektivy posledního Kristova činu na kříži, který se týkal napraveného lotra. Ať jsou následující stránky pro tebe „milostí“.